

AHDH:

TVÆR MAMMUR GREIÐA FRÁ

– Karolina Láberg og Björg Dam eru tvær kvinnur, sum millum annað hava tað til felags, at báðar eru mammur at dreingjum, sum hava fingið staðfest ADHD. Tær hava tó ymiskar upplivingar við, hvussu tilgongdin at fáa børnini útgreinað hevur verið, tí hjá Karolinu Láberg gekk skjótt og væl og hjá Björg Dam gekk striltið. Tær eru tó samdar um, at tørvur er á, at skipaninar verða broyttar, soleiðis at børn við ADHD lætt verða fangað, útgreinað og fáa neyðugu hjálpina

ANNIKA KUNOY IM

Søgan hjá Karolinu

– Vit sóu trupulleikarnar næstan við tað sama. Eg havi til dømis frá tí, at sonur okkara var heilt lítil mugað fyri reikað hann upp á, hvat fer at henda, soleiðis at hann ikki varð frustreraður. Sat hann til dømis á gólvinum longu sum árgamal, og eg tók hann upp, kundi tað vera nokk til, at

hann gjørdist frá sær sjálvum, tí hann ikki var fyri reikaður. Tí havi eg altíð sagt honum, hvat skal henda, so hann verður fyri reikaður, greiðir Karolina Láberg, mamma at 12 ára gomlum dreingi við ADHD, frá.

– Tað, sum hevur bjargað okkum er at greiða honum nágreiniliga frá, hvat kann henda, og hvørjar avleiðingar kunnu verða í øllum hugsandi støðum. Nú hann er í 7. flokki dugir hann tó rættiliga væl sjálvur at siggja

nógv av hesum tingunum, sigur Karolina Láberg.

– Í barnagarðingum fekk hann námsfrøðiliga hjálp, og tá hann fór í skúla, gekk tað væl fyrstu tíðina, tí dagurin er meir skipaður í skúla, enn hann er í barnagarði. Tá hann fór í 3. flokk, vórðu krøvini tó hægri og avbjóðingarnar størri, og vit sóu, at tað gekk ikki so væl, sigur hon.

Tá byrjaði lesingin eisini at halta, og hóast sonur Karolinu var væl fyrri í rokning, so vildi hann heldur ikki rokna, tá rokni-stykkini skuldu lesast.

– Í fyrstuni hevði eg torført við at skilja, hvussu hann kláraði at rokna so væl og skjótt, tá hann ikki kláraði at lesa, sigur hon.

Tá episodurnar komu, sum órógvaðu lærara, skúla, foreldur og barn, høvdu foreldrini fund við skúlan, tí tey vistu ikki, hvat tey skuldu gera. Tey sendu ávísing til Sernám um várið í 4. flokki. Tey sluppu skjótt framat, og sonur teirra tók konsentrátiónstestir har. Eisini fekk hann hjálp í skúlanum á tann hátt, at eitt skrivaraborð varð sett avsíðis, soleiðis at hann kundi fara har, um hann hevði tørv á tí gjøgnum skúladagnin.

Foreldrini spurdu fakfólk í Sernámi, um tað móguliga var nakað annað, sum sonur teirra stríddist við, og tey fingi at vita, at hann móguliga hevði eina diagnosu, men tað kundu tey ikki svara upp á, uttan at hann varð útgreinaður. Tey kundu hendur ikki geva ávísing, uttan at foreldrini yngstu tað.

– Vit vóru bæði samd um, at sjálvandi vildu vit vita, um tað var nakað annað. Vit vildu út-

Tað er tá, at eg verði so kedd og ill, tí vit høvdu stríðst í so nógv ár. Og tá tað einans tekur ein hálvan tíma hjá einum sálarfrøðingi at siggja, hvat tað er sum feilar, hóast hann als einki kennir til hansara avbjóðingar og søgu, tá er okkurt spinnandi galið við skipanini

lukka alt og síðani taka tað har frá, sigur hon.

– Upprunaliga fingi vit at vita, at tað kundi taka eitt ár, áðrenn vit sluppu framat til útgreining, men vit fingi skjótt tilboð um at sleppa framat. Vit høvdu eina samtalu fyrst saman við soninum, og síðani skuldi hann taka nakrar testir eisini. Tað gingi tvær vikur, so hevði

hann fingið staðfest ADHD, sigur Karolina Láberg.

Diagnosan

– Vit høvdu blandaðar kenslur, tá hann fekk diagnosuna, men vit vóru glað fyrri at hava fingið forstålsu fyrri, hví hann hevði tað soleiðis, sum hann hevði tað. Tað stóð honum í boði at fáa heilivág fyrri ADHD, og hóast eg ikki visti nógv um heilivágina tá, hevði eg sett mær fyrri, at vit skuldu royna alt, sum vit fingi bjóðað fyrri at hjálpa soninum, sigur hon frá.

– Eg varð tikin av bóli, tí heilivágurin riggaði so heilt einstandandi væl hjá honum. Eg haldi, at tað er keðiligt, at tað er negativt fokus á heilivági fyrri ADHD, tá tað er ein góð hjálp hjá fleiri, sigur hon.

Karolina Láberg greiðir frá, at tey síðani upplivdu, at heilivágurin ikki riggaði nóg leingi, og tá hann mitt um dagin steðgaði at rigga, orkaði sonur teirra ikki at vera í skúla. Í eina tíð kom hann tí heim hvønn dag klokkan tíggu, tí hann ikki orkaði meir.

